

PROGRAMA, OBJECTIUS I BIBLIOGRAFIA D'ANATOMIA PATOLÒGICA

CURS 1994/1995

Professors: Lluís Ferrer Caubet (Tutoria: DV de 12.30 a 13.30 h.)
Alberto Marco Valle (Tutoria: DJ de 11 a 13 h.)
Neus Prats Costa (Tutoria: DX de 11 a 13 h.)

1. INTRODUCCIO I OBJECTIUS

L'assignatura "Anatomia patològica" de tercer curs de veterinària és un curs general d'anatomia patològica que pretén, juntament amb la "Patologia general" i la "Propedèutica" introduir l'alumne a l'estudi de la malaltia. L'anatomia patològica és la ciència que estudia els aspectes morfològics de la malaltia (les lesions= canvis en la estructura de òrgans, teixits i cèl.lules). En aquest curs s'estudien les lesions de forma general: quins tipus de lesions existeixen (inflamacions, neoplàsies, malformacions,...) com es reconeixen macroscòpicament i microscòpicament, quines són les seves causes i les seves conseqüències. No s'estudien les lesions específiques de cada òrgan o de cada malaltia (això es fa a l'assignatura "Anatomia patològica especial" de quart curs. Al finalitzar el curs l'alumne:

1. Ha de ser capaç de realitzar correctament una necròpsia d'un mamífer i d'un au i realitzar la presa de mostres.
2. Ha de conèixer els diferents tipus lesionals (concepte, mecanisme de producció, conseqüències clíniques).
3. Ha de reconèixer macroscòpicament i microscòpicament el tipus de lesions.

2. PROGRAMES

Programa de classes teòriques

INTRODUCCIÓ A L'ANATOMIA PATOLÒGICA

TEMA 1.- Introducció

Concepte i evolució històrica de la Patologia i l'Anatomia Patològica
El mètode anatomopatològic
Concepte i classificació de les lesions

PATOLOGIA CEL.LULAR

TEMA 2.- La cèl.lula normal, la cèl.lula adaptada i la cèl.lula morta: característiques morfològiques.
La necrosi tissular: característiques i evolució
La mort de l'individu

DIPÒSITS CEL·LULARS I TISULARS PATOLÒGICS

- TEMA 3.- Dipòsits patològics de glúcids i lípids
Dipòsits de glucògen
Dipòsits de lípids. Arteriosclerosi
- TEMA 4.- Dipòsits anormals de proteïnes
Hialinosi
Amiloidosi
- TEMA 5.- Pigmentacions patològiques
Dipòsits de pigments endògens: melanina, lipofucsina, pigment ceroid i pigments derivats de l'hemoglobina.
Dipòsits de pigments exògens
- TEMA 6.- Dipòsits de material cristal·lí i mineral
Calcificacions patològiques
Gota úrica
Litiasi. Pseudoconcrements

TRANSTORNS CIRCULATORIS (DISCICLIES)

- TEMA 7.- Disciclies(I)
Hiperèmia, congestió i anèmia local
Hemorràgia
Trombosi. Embòlia
- TEMA 8.- Disciclies (II)
Edema
Shock

INFLAMACIÓ I MECANISMES DE REPARACIÓ

- TEMA 9.- Inflamació: conceptes generals i inflamació aguda
Alteracions hemodinàmiques i cel·lulars
Fenòmens cel·lulars
Mediadors químics
- TEMA 10.- Inflamació: evolució inflamació aguda
Inflamacions cròniques
Inflamacions granulomatoses
Abscedificació
- TEMA 11.- Mecanismes de regeneració i reparació

IMMUNOPATOLOGIA

- TEMA 12.- Immunopatologia
Reaccions d'hipersensibilitat

TRANSTORNS DEL CREIXEMENT, CREIXEMENT NEOPLÀSIC

TEMA 13.- Alteracions del creixement

Agenèsia, aplàsia, atrèsia, hiperplàsia i atròfia
Hipertròfia i hiperplàsia, metaplàsia i displàsia
Malformacions

TEMA 14.- Característiques generals del creixement neoplàsic: conceptes i terminologia

Criteris histopatològics de benignitat i malignitat
(creixement, anaplàsia, metàstasi,..)

TEMA 15.- Etiopatogènia de les neoplàsies

Biologia de les cèl.lules neoplàsiques
Causes de les neoplàsies: agents físics, químics i biològics (virus)

TEMA 16.- Relació organisme-tumor

Efectes del tumor sobre l'organisme
Immunologia tumoral

Programa de classes pràctiques

NECROPSIES

Pràctica 1.- Observació d'una necròpsia vídeograbada

Pràctica 2.- Tècnica de necròpsia d'una au (pollastre d'engreix)

Pràctica 3.- Tècnica de necròpsia d'un carnívor

Pràctica 4.- Tècnica de necròpsia d'un carnívor/o remugant (ovella, cabra)

HISTOPATOLOGIA

Pràctica 5.- Histopatologia (1) Dipòsits i necrosi

Necròsi isquèmica
Metamorfosi greixosa
Amiloidosi (H/E)
Amiloidosi (Rojo congo)
Degeneració de Zenker

Pràctica 6.- Histopatologia (2) Pigmentació i trastorns vasculars

Mineralitzacions
Antracosi
Hemosiderosi
Congestió i edema
Coagulació intravascular disseminada (CID)

Pràctica 7.- Histopatologia (3) Inflamacions

Inflamació purulenta
Inflamació fibrinosa
Inflamació vírica
Inflamació crònica

Pràctica 8.- Histopatologia (4) Inflamacions específiques

Tuberculosi
Paratuberculosi
Paratuberculosi (Ziehl-Neelsen)
Neumonia vermicosa
Neumonia micòtica

Pràctica 9.- Histopatologia (5) Tumors (I)

Papiloma
Carcinoma de cèl.lules escamoses
Adenoma complexe de mama
Carcinoma sòlid de mama
Adenoma de glàndules hepatòides.

Pràctica 10.- Histopatologia (6) Tumors (II)

Mastocitoma
Fibroma
Fibrosarcoma
Tumor melanocític
Linfoma
Hemangiosarcoma

Pràctica 11.- Citopatologia (1) Inflamacions

ESTUDI DE VISCERES DE DECOMÍS D'ESCORXADOR

Dues sessions d'una hora i mitja de durada

Pràctica 12.- Lesions macroscòpiques (1)

Pràctica 13.- Lesions macroscòpiques (2)

Programa de seminaris

Sessions d'una hora i mitja de durada

- Seminari 1.- Tècniques de diagnòstic histopatològic
- Seminari 2.- Citologia. Tècnica i diagnòstic citològic
- Seminari 3.- Arteriosclerosi
- Seminari 4.- Diàtesis hemorràgiques
- Seminari 5.- Tromboembolismes
- Seminari 6.- Nomenclatura de la inflamació
- Seminari 7.- Diagnòstic d'efusions
- Seminari 8.- Hipersensibilitat i malalties autoimmunes
- Seminari 9.- Oncologia. Neoplàsies de mama
- Seminari 10.- Oncologia. Neoplàsies hemolinfàtiques
- Seminari 11.- Infeccions víriques: patogènia
- Seminari 12.- Infeccions bacterianes. Parasitosis

3. BIBLIOGRAFIA

El text d'Anatomia Patològica que s'adapta al programa és:

- SLAUSON, D.O. & COOPER, B.J. (1990) Mechanisms of Disease. A Textbook of Comparative General Pathology. 2nd Ed. Williams & Wilkins, Baltimore. London

Altres textos recomenats són:

- CHEVILLE, N.F. (1988) introduction to Veterinary Pathology. Iowa State University Press, Ames

- COTRAN, R.S., KUMAR, V. y ROBBINS, S.L. (1990) Patología estructural y funcional (2 vols) (4ª Ed). W.S. Saunders C.O. Philadelphia

- RUBIN, E. y FARBER J.L. (1990) Patología. J.B. Lippincott Co. Philadelphia

Atles útils per histopatologia

- WHEATER, P.R. BURKITT, H.G., STEVENS, A. y LOWE, J.S. (1986) Histopatología Básica Texto y Atlas en color. Editorial JIMS SA. Barcelona

4. EXAMENS

L'examen de l'assignatura consta de dues parts, un examen pràctic i un examen teòric (oral). És necessari aprovar les dues parts per aprovar l'assignatura. Els alumnes tenen els examens els mesos de febrer i de juny.